

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

Федулова І.В.

Національний університет харчових технологій

Поняття оцінки інноваційної активності тісно пов'язано з категорією інноваційна діяльність, яка визначається як процес, що спрямований на відтворення результатів наукових досліджень і розробок або науково-технічних досягнень в новий або удосконалений продукт, що реалізується на ринку, або новий або удосконалений технологічний процес, що використовується в практичній діяльності. Відповідно інноваційний процес на підприємстві можна заздалегідь орієнтувати на розробку і впровадження принципово нових технологій або тільки тих, що покращуються. Тому, вважається необхідним уточнити сутність категорії «інноваційна активність» і значення її оцінки для визначення напрямків інноваційного розвитку підприємства.

В економічній літературі останнім часом багато пишуть про необхідність підвищення інноваційної активності підприємств. При цьому в публікаціях недостатньо уваги приділяється питанням дослідження змісту цього поняття.

Під інноваційною активністю розуміють інтенсивність здійснення економічними суб'єктами діяльності з розробки і впровадженню нових технологій або удосконалених продуктів в господарський оборот.

В літературі також зустрічається поняття інноваційної сприйнятливості або сприйнятливості до нововведень. Сприйнятливість до нововведень розглядається як властивість і зацікавленість здійснювати регулярне оновлення факторів виробництва і продукції (послуг), що випускається, з достатньою інтенсивністю. При розгляданні інноваційної сприйнятливості потрібно враховувати два основних моменти: вид інновацій і характер розробки і впровадження нововведень у змісті централізації процесу (централізовані і децентралізовані інновації); тип структури внутрішньої інноваційної системи (жорстка і м'яка інноваційна структура).

При аналізі інноваційної активності, в основному, прийнято оцінювати розвиток інфраструктури підприємства в сфері НДДКР, а також визначати їх властивість до комерціалізації інновацій. Однак, оцінку інноваційної активності можна використовувати і в якості вихідного етапу в процесі розробки стратегій інноваційного розвитку окремих підприємств. Головна задача оцінки інноваційної активності полягає в аналізі можливостей економічного розвитку конкретного господарського суб'єкта в сфері НДДКР. Згідно такого підходу інноваційну активність потрібно розглядати як складову частину інноваційного потенціалу. А на основі стану інноваційної сфери на конкретному підприємстві можна формувати подальшу інноваційну політику і пов'язані з нею стратегічну, інвестиційну, маркетингову, фінансову і виробничу політики.

Науково-дослідний досвід і економічні можливості підприємства дозволяють приймати рішення щодо впровадження базисних або удосконалених технологій. Якщо підприємство має позитивний досвід реалізації інноваційних проектів і особливо у сфері створення принципово нових продуктів, то такі господарські суб'єкти, як правило, обирають стратегії дослідницького лідерства, радикального випередження, наукомісткості, що випереджає, стадійного подолання. Якщо у підприємств превалює досвід впровадження покращуючи технологій, які тільки удосконалюють і пропонують споживачам модифіковані варіанти широко відомих товарів, то найбільш імовірними стратегіями будуть такі як вижидання лідера, наслідування за ринком, технологічний трансфер, продуктова імітація, збереження технологічних позицій, паралельна розробка або ліцензійна стратегія.

Таким чином, зміст інноваційної активності як економічної категорії полягає в тому, щоб не тільки оцінювати масштаби впровадження нових або удосконалених технологій господарського суб'єкта, але робити окремим підприємствам вибір направлення інноваційного розвитку і формувати на основі цього інвестиційну політику.

На нашу думку, інноваційне сприйняття і інноваційна активність характеризують дві сторони використання внутрішнього потенціалу на підприємстві. Інноваційна активність визначає внутрішні якісні можливості проводити інноваційну діяльність, інтенсивність інноваційних процесів на виробництві. А інноваційна сприйнятливість визначає можливості підприємства швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища для досягнення власних інноваційних цілей. В такій ситуації стратегія організації як узагальненої моделі дій, що необхідні для досягнення поставлених цілей, напряду пов'язана із її реакцією на зміни, що відбуваються.

На основі проведеного дослідження можна зробити висновки, що нема твердого розмежування між інноваційним потенціалом, інноваційною активністю і інноваційною сприйнятливістю. Перелік факторів, які визначають дані категорії часто повторюється. Інноваційну активність потрібно розглядати як категорію, яка характеризує інтенсивність дій щодо проведення на підприємстві інноваційної діяльності. Виробничий потенціал виражає готовність організації виконати задачі, які забезпечують досягнення поставленої цілі. А інноваційний потенціал - міру готовності до реалізації інноваційного проекту або програми інноваційних перетворень і впровадження інновацій, тобто наявність необхідних ресурсів і інтенсивність їх використання для забезпечення інноваційного розвитку підприємства. Таким чином інноваційна активність нами розглядається як властивість інноваційного потенціалу використовувати ресурси щоб досягти зазначених цілей інноваційного розвитку. Це якісна сторона використання інноваційного потенціалу, яка характеризує якість управління інноваційними ресурсами.